

FIȘA DISCIPLINEI

Studiul Vechiului Testament II

Anul universitar 2026-2027

1. Date despre program

1.1. Instituția de învățământ superior	Universitatea Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca
1.2. Facultatea	Facultatea de Teologie Ortodoxă
1.3. Departamentul	Teologie Ortodoxă
1.4. Domeniul de studii	Teologie
1.5. Ciclu de studii	Licență
1.6. Programul de studii / Calificarea	Teologie Ortodoxă Pastorală
1.7. Forma de învățământ	Învățământ cu frecvență

2. Date despre disciplină

2.1. Denumirea disciplinei	Studiul Vechiului Testament II			Codul disciplinei	OLR1122
2.2. Titularul activităților de curs	Pr. Lect. univ. dr. Stelian Pașca-Tușa				
2.3. Titularul activităților de seminar	Pr. Lect. univ. dr. Stelian Pașca-Tușa				
2.4. Anul de studiu	I	2.5. Semestrul	2	2.6. Tipul de evaluare	Examen
2.7. Regimul disciplinei	Obligativu	2.8. Tipul disciplinei	Disciplină fundamentală (DF)		

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1. Număr de ore pe săptămână	3	din care: 3.2. curs	2	3.3. seminar/ laborator/ proiect	1
3.4. Total ore din planul de învățământ	42	din care: 3.5. curs	28	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp pentru studiul individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe (AI)					3
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminare/ laboratoare/ proiecte, teme, referate, portofolii și eseuri					10
Tutoriat (consiliere profesională)					2
Examinări					2
Alte activități					2
3.7. Total ore studiu individual (SI) și activități de autoinstruire (AI)				33	
3.8. Total ore pe semestru				75	
3.9. Numărul de credite				3	

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1. de curriculum	Nu e cazul
4.2. de competențe	Nu e cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Prezența minim 75%, cu materialele didactice specifice (Sfânta Scriptură, alte resurse indicate)
5.2. de desfășurare a seminarului/ laboratorului	Prezența minim 75% și realizarea unei lucrări de seminar/laborator în conformitate cu cerințele și criteriile stabilite.

6.1. Competențele dobândite în urma absolvirii programului de studii (se preiau din planul de învățământ)¹

¹ Se vor prelua din Planul de învățământ al programului de studii acele competențe profesionale și/sau transversale la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa disciplinei. Pentru fiecare

Competențe profesionale	
Codul competenței	Competență
CP1	Interpretează texte religioase
CP2	Publică lucrări de cercetare academice
CP4	Promovează transferul de cunoștințe
CP10	Comunică constatări științifice
CP16	Promovează dialogul în cadrul societății
Competențe transversale	
Codul competenței	Competență
CT2	Asigură managementul de proiect
CT3	Sintetizează informații

6.2. Rezultatele învățării specifice programului de studii (se preiau din planul de învățământ)²

Rezultatele învățării vizate prin disciplină		
Codul competenței	Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)	Abilități academice specifice (Specific academic skills)
CP1	Studentul înțelege temeiurile biblice și pastorale ale îndrumării persoanei	Studentul corelează texte scripturistice cu situații concrete de orientare pastorală
CP2	Studentul cunoaște principiile cercetării academice aplicate studiilor biblice și teologice	Studentul elaborează lucrări folosind surse teologice, istorice și misionare relevante
CP3	Studentul explică comportamentul uman prin repere biblice, morale și spirituale	Studentul aplică noțiuni teologice în analiza conduitei personale și comunitare
CP6	Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor biblice și religioase	Studentul interpretează texte scripturistice în context istoric, dogmatic și pastoral
CP12	Studentul cunoaște fundamentele biblice și morale ale carității creștine	Studentul organizează acțiuni caritative inspirate de învățătura socială și morală ortodoxă
CT2	Studentul înțelege principiile managementului de proiect aplicabile activităților pastorale și comunitare	Studentul planifică activități folosind obiective, resurse, etape și indicatori de realizare

7. Rezultatele învățării specifice disciplinei

Cunoștințe și înțelegere (Knowledge and understanding)
1. Studentul înțelege metodele de interpretare a textelor biblice, patristice și liturgice
2. Studentul înțelege specificul predării textelor religioase în cateheză și pastorație
3. Studentul înțelege importanța transferului de cunoștințe în viața liturgică și pastorală
4. Studentul cunoaște formele redactării științifice în domeniul teologiei pastorale
Abilități academice specifice (Specific academic skills)
1. Studentul interpretează texte religioase în contexte omiletice, catehetice și pastorale concrete

competență se va prelua întregul enunț, inclusiv codul competenței, cu formularea care apare în planul de învățământ, fără modificări. Dacă nu se preia nici o competență din oricare din cele două categorii, se șterge linia din tabel aferentă acelei categorii.

² Se menționează rezultatele învățării specifice programului de studiu la dezvoltarea cărora contribuie disciplina pentru care se elaborează fișa. Enunțurile, preluate fără modificări din Planul de învățământ în funcție de tipul disciplinei (DF/DS/DC) se trec în dreptul competenței asociate.

2. Studentul predă texte biblice, patristice și liturgice prin explicații clare și contextualizate
3. Studentul transmite conținuturi teologice prin cateheză, predică, dialog și activități comunitare
4. Studentul cunoaște formele redactării științifice în domeniul teologiei pastorale

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare - învățare	Observații ³
1. Grupul scrierilor istorice: generalități, prezentare rezumativă, linii de cercetare în domeniul isagogiei, hermeneuticii și a sintetizării ideilor sau temelor teologice fundamentale.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
2. Cărțile istorice (I): Relația tip – arhetip/antitip (distincția dintre tip și simbol, exemplificări pe elemente tipologice din acest corpus: (tip) Iosua – (antitip) Iisus Hristos, cântarea Anei – cântarea Mariei)	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
3. Cărțile istorice (II): Relația topos / tropos (definirea noțiunilor și aplicarea lor în contextul istoriei lui Israel).	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
4. Canaanul: istorie, simbolism și pământ ce atestă fidelitatea divină și pronia: cărțile Iosua, Judecători și Rut : genealogii, seminomadism și stat israelit.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
5. Cărțile Regilor: monarhie și teocrație; instituționalizarea vieții religioase; alesul ca model și tip pentru universalitatea chemării divine; profetism și ordine dogmatică și morală.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
6. Paralipomena, Ezdra, Neemia – renașterea lui Israel în Canaan – despre teocentrismul viziunii religioase a reformatorilor din Israel – Iuda.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
7. Estera – modus vivendis iudaicorum în diaspora; pronie și adevăritare; <i>Anaghinoscomena istorice</i>	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
8. Poezia Vechiului Testament: genuri literare, caracteristicile și speciile poeziei ebraice	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
9. Laudă și euharistie - Psalmii: Dimensiunea liturgică a psalmilor; interpreta-rea unor psalmi mesianici și a psalmilor imprecatori.	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
10. Suferință și mântuire – Iov: Iov, paradigma veterotestamentară a suferinței	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice
11. Antinomie și axiologie în cartea Ecclesiastului	prelegere, dezbateri sau discuție colectivă	2 ore fizice

³ De exemplu aspecte organizatorice, recomandări pentru studenți, aspecte specifice legate de curs/seminar cum ar fi invitarea unor practicieni în domeniu etc.

12. Cântarea Cântărilor – restaurările iubirii	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
13. Interpretarea unor texte biblice cu valențe poetice și didactice	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice
14. Anaginoscomena didactico-poetică	prelegere, dezbatere sau discuție colectivă	2 ore fizice

Bibliografie

Ediții Scripturistice:

- *Biblia Hebraica Stuttgartensia*, quae antea cooperantibus A. Alt, O. Eissfeldt, P. Kahleederat R. Kittel, Editio Funditus Renovata, adjuvantibus H. Bardtke, W. Baumgartner, P. A. H. de Boer, O. Eissenfeldt, J. Fichtner, G. Gerleman, J. Hempel, F. Horst, A. Jepsen, F. Maass, R. Meyer, G. Quell, Th. H. Robinson, D. W. Thomas cooperatibus H. P. Ruger et J. Zieglerediderunt K. Elliger et W. Rudolph, Textum Masoreticum curavit H. P. Ruger, MASORAM ELABORAVIT G. E. Weil, Editiotertia emendata opera W. Rudolph et H. P. Ruger, DeurscheBibelgesellschaft, Stuttgart, 1987.
- *Septuaginta*, Id est Vetus Testamentum graece iuxta LXX interpretes edidit Alfred Rahlfs, editio minor, duo volumina in uno, Deutsche Bibelgesellschaft, Stuttgart, 1935.
- *Biblia sau Sfânta Scriptură*, Tipărită sub îndrumarea și cu purtarea de grijă a Prea Fericitului Părinte Daniel – Patriarhul Bisericii Ortodoxe Române, Cu aprobarea Sfântului Sinod, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2011.

Resurse patristice:

- *Biblia Patristica, Index des citations et allusions bibliques dans la littérature patristique*, 5. vol., Edition du Centre National de la Recherche Scientifique, Paris, 1986-1991.
- Grigorie de Nyssa, *Omilia la Ecclesiast*, în „PSB”, vol. 30, trad. de Dumitru Bodogae, EIBMO, București, 1998, pp. 198-282.
- Grigorie de Nyssa, *Tâlcuire amănunțită la Cântarea Cântărilor*, în „PSB”, vol. 29, trad. de Dumitru Stăniloae și Ioan Buga, EIBMO, București, 1982, pp. 113-332.
- Theodorit al Cirului, *Tâlcuire la Cântarea Cântărilor*, trad. de Adrian Tănăsescu-Vlas, Ed. Sophia, București, 2006, 165 p.

Lucrări de referință, comentarii biblice:

- Abrudan, Dumitru, *Cărțile didactico-poetice*, Ed. Universității Lucian Blaga, Sibiu, 2001, 121 p.
- Anania, Bartolomeu-Valeriu, *Poezia Vechiului Testament*, București, Ed. IBMBOR, 2000.
- Breck, John, *Sfânta Scriptură în Tradiția Bisericii* (Cluj-Napoca: Ed. Patmos, 2003).
- Chirilă, Ioan (coord.), Abrudan, Dumitru, Semen, Petre, Oancea, Constantin, Onișor, Remus, Basarab, Mircea, *Introducere în Vechiul Testament* (București: Basilica, 2018), 870 p.
- Chirilă, Ioan, *Sfânta Scriptură – Cuvântul cuvintelor* (Cluj-Napoca: Ed. Renașterea, 2010).
- Isvoranu, Alexandru, *Comentariu la Cartea Rut*, Ed. Universitaria, Craiova, 2001, 270 p.
- Mihăilă, Alexandru, „În multe rânduri și în multe chipuri”. *O scurtă introducere ortodoxă în Vechiul Testament* (Iași: Doxologia, 2017).
- Neaga, Nicolae, *Hristos în Vechiul Testament* (Cluj-Napoca: Ed. Renașterea, 2004).
- Oancea, Constantin, *Profetul Ilie și narațiunea despre secetă. Studiu exegetic și hermeneutic* (ediție revizuită) (Sibiu: Andreiana/Astra Museum, 2014), 360 p.
- Pașca-Tușa, Stelian, *Doamne miluiește – premisă a rugăciunii inimii în Psalmi* (Cluj-Napoca: Limes, 2015), 433 p.
- Semen, Petre, *Sensul vieții și al suferinței după cărțile Ecclesiast și Iov*, Ed. Doxologia, Iași, 2010, 170 p.

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare - învățare	Observații
1. Cucerirea Canaanului. Etape și evenimente Prezentarea cerințelor și criteriilor de alcătuire a lucrării de seminar/laborator	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
2. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al lui Iosua Navi	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
3. Perioada judecătorilor. Personalități și evenimente	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
4. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al lui Ghedeon și Samson	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
5. Perioada regalității. Istoria celor două regate	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

6. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al regelui David	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
7. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al regelui Solomon	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
8. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al profeților Ilie și Elisei	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
9. Reforma religioasă din timpul lui Ezdra și Neemia	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
10. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al Esterei	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
11. Profilul scripturistic, rabinic și patristic al lui Iov	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
12. Cartea Psalmilor – model de/pentru rugăciune	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
13. Reflecții și dialog pe texte sapiențiale	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică
14. Personalități și evenimente din cărțile anaginoscomena	expozitivă, discuție colectivă, fișă de lucru	o oră fizică

Bibliografie

Studii de specialitate

- Chirilă, Ioan, „Le Psautier de David – La Torah sous forme lyrique?,” *ST* 4 (2017).
- Ganea, Romulus, „Lucrarea tainică a dreptății lui Dumnezeu în cartea Estera,” *CB* (2015): 159-170.
- Hârlăoanu, Paul-Cezar, „Interpretarea Cântării Cântărilor în cheie euharistică,” în *Mărturisire și Euharistie-lucrări sfinte pentru restaurarea hristică a persoanei umane* (Oradea: Editura Universității din Oradea, 2014), 333-343.
- Hârlăoanu, Paul-Cezar, „Rut, paradigmă a imigrației și a emigrației,” în *Figures of Migration*, ed. Adreea Mironescu, Anca-Diana Bibiri, Camelia Grădinaru, Roxana Patraș, Emanuel Grosu (Iași: Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza”, 2016), 174-184.
- Iatan, Cristinel, „«În cer și pe pământ toate câte El a voit a făcut!» (Ps. 116,3). Fenomenologia minunii în tradiția vetero-testamentară,” în *ST* 8 (2012): 95-126.
- Jinga, Constantin-Ioan, „«Cântarea celor trei tineri»: un posibil model gnoseologic de sorginte biblică,” în *Filosofia Sfântului Gerard de Ceneda în context cultural și biografic*, ed. Claudiu Mesaroș (Szeged: Jate Press, 2013), 48-58.
- Mihăilă, Alexandru, „Cei șapte arhangheli. Despre Tobit 12:15,” *Ziarul Lumina*, 21 aprilie 2011 / *(Ne)lămuriri din Vechiul Testament. Mici comentarii la mari texte* (București: Nemira, 2011), 287-291.
- Mihăilă, Alexandru, „Limitele comunității și femeia străină în Pilde 1-9,” *CB* (2013): 132-154.
- Mihăilă, Alexandru, „The Holy War in the Book of the Judges: Some Remarks on the Song of Deborah,” *Text și discurs religios*, 5 (2013): 109-126.
- Moldovan, Alexandru, „Prin ce își va îndrepta tânărul calea sa? (Psalmul 118, 9a),” în *Young people in Church & Society* (Alba Iulia: Reîntregirea, 2016), 81-103.
- Pașca-Tușa, Stelian, „Psalm 4 – Isagoge, Exegesis and Theological Interpretation (Part I și II),” *Studia TO* 1 (2016): 27-43 / 2 (2016): 5-24.
- Popa, Viorel-Cristian, „Considerații exegetice contextuale la 3 Regi 14, 34,” *ST* 3 (2017): 91-100.
- Stamatin, Laurențiu Nicolae, „Chipuri de femei din Vechiul Testament: Ana, mama fraților Macabei,” *AB* 7-9 (2013): 21-35.
- Țucă, Dionisie, „Întâlnirea dintre David și Goliat. Mit biblic sau adevăr revelat?,” *TV* 9-12 (2014): 146-166.

9. Evaluare

Tip activitate	9.1 Criterii de evaluare ⁴	9.2 Metode de evaluare ⁵	9.3 Pondere din nota finală
9.4 Curs	Asimilarea informațiilor fundamentale privitoare la Vechiul Testament.	Examen scris (parțial) Examen oral	50 % 30 %

⁴ Criteriile de evaluare trebuie să reflecte direct rezultatele învățării vizate la nivel de program de studii, respectiv la nivel de disciplină. Mai concret, se evaluează achizițiile de învățare menționate în rezultatele anticipate ale învățării.

⁵ Se recomandă stabilirea atât a metodelor de evaluare finală, cât și a strategiei de evaluare pe parcurs.

	Înțelegerea instrumentelor și a finalității procesului de interpretare a Scripturii în mediul ortodox.		
9.5 Seminar/laborator	Capacitatea de a integra într-un discurs propriu conceptele asimilate.	Prezentarea unui portofoliu realizat pe parcursul semestrului.	20 %
	Flexibilitatea în abordarea exercițiilor tematice propuse, care reflectă o bună cunoaștere a informațiilor dar și capacitatea de valorificare a lor în varii moduri.		
9.6 Standard minim de promovare			
Cunoașterea sumară a conținutului Vechiului Testament, cu accent pe Pentateuh, și a noțiunilor de revelație, inspirația Sfintei Scripturi, canonul Sfintei Scripturi, a elementelor de critică textuală (metoda istorico-critică), a temelor teologice principale.			

10. Etichete ODD (Obiective de Dezvoltare Durabilă / Sustainable Development Goals)⁶

Nu se aplică

Data completării:
20.06.2026

Semnătura titularului de curs

Stelian P

Semnătura titularului de seminar

Stelian P

Data avizării în departament:
20.07.2026

Semnătura directorului de departament

Dr. Anghel

⁶ Păstrați doar etichetele care, în conformitate cu [Procedura de aplicare a etichetelor ODD în procesul academic](#), se potrivesc disciplinei și ștergeți-le pe celelalte, inclusiv eticheta generală pentru *Dezvoltare durabilă* - dacă nu se aplică. Dacă nicio etichetă nu descrie disciplina, ștergeți-le pe toate și scrieți "Nu se aplică.".